

Տարեկան գինն է . . . 130 դր.
Վեցամսեայ . . . 70 "
Նամակայ . . . 40 "
Մեկ ծանուցումը տողին 3 դրուսէ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին
եւ 16 ին կը սկսին :

Դուրս երթալիք լրագիրներուն ծախսու
ծախարը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարա է :
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ ինչէ գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղղուի . եւ ամենից ծախսուն ծախ
սը խրկուին իւրաքանչիւրէն :

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 29 ՅՈՒՆԻՍԿԱՆ

Եւրոպայէն այս շարժում եկած լու
րերն անցեալ շարժումներէն տարբե
րութիւն մը չունին : Առաւարտութեանց
կողմանէ խաղաղական յայտարարութիւն
ներ, բայց միանգամայն գաղտնի ու յայտ
նի զինուորական պատրաստութիւններ .
լրագիրներուն մէջ հակասական լուրեր .
մտերուն մէջ ալ կասկած եւ անստու
գութիւն . ահա ասոնք են անսկզբագիր
Միայն սա ստոյգ է որ Եւրոպական ազ
գայ ընդհանրութիւնը Խաղաղայէն զատ
պատերազմի սաստիկ դէմ են :

Փարիզէն Միլանի պաշտօնական Ա
լիք լրագրին զրկած նամակ մը կըսէ թէ
Փարիզի անգղիական դեսպան Լորտ Բա
ուելէ երկար խօսակցութիւն մը ընելով
Ալիքի վրէժի կոմսին հետ, Անգլիոյ կա
ռավարութեան կողմանէ Սարաքինայի
կառավարութեան գրկած պաշտօնական
նամակ մը կարգադրէ, որով Անգլիոյ
կառավարութիւնը Սարաքինայի արաբներ
դործոյ պաշտօնական Բալուր կոմսին կի
մայրնէ որ, եթէ Սարաքինայ Ասորիոյ
հետ պատերազմ բռնարու ըլլայ, ոչ մի
այն պաշտպանութիւն մը չպիտի դռնէ
Անգլիոյ կողմէն, այլ եւ ընդհանրապէս
Անգլիոյ առաջնորդ պիտի ըլլայ Ասորիոյ
կողմը բռնելու, որպէս զի Եւրոպայի հա
ւասարակշռութեան վնաս մը չգայ :

Այս նամակը Ալիքի վրէժի կոմսին կար
գալ տալէ ետեւ Լորտ Բաուելէ աւել
ցուցեր է, թէ Անգլիա խաղաղութեան
գրութիւնը քաղցրեղնութեամբ մէջինը
զինքն դնելու համար այնպիսի ծովային
պատրաստութիւններ ընելու ձեռք զար
կաւ, որ յառաջիկայ գործունէն առաջ
Բալէի նեղոցին նաւատորմիդ կրկնույա
տիկ եւ Միջերկրականի նաւատորմիդ
երկրպատարի շրջալ մեծնայ, միանգամայն
որոշեց որ ցամաքային զորաց թիւն ալ ա
ւելնայ : Ալիքի վրէժի կոմսն ալ հաստատ
կերպով յայտարարութիւն ըրեր է թէ
Անգլիա ալ Անգլիոյ պէս կը բաղձայ
որ աշխարհի խաղաղութիւնը չաւրով
ուստի ոչ միայն դաշնադրութեանց որ եւ
լոյն մէկ կէտն աւրովելու նպատակաւ ըլ
լայն հեռու է, այլ ընդհանրապէս ամեն
ջանով պիտի աշխատի որ անոնց հաւա
տարիմ ձշուրթեամբ պահպանութիւնը
ապահովուին :

Անգլիոյ կառավարութեան բռնած
քաղաքականութեան ընթացքին վրայօր
Անգլիոյ լրագիրներուն կարծիքներն հա
կասեալ են իրարու : Թայեւ լրագիրն Ա
սորիոյ հակամէտ է : Միւս լրագիրներ
ընէ ոմանք կառաջարկին կառավարու

թեան, որ առանց մէկ կամ միւս կողմ
բռնելու խաղաղասիրական պարզ միջո
րութիւն մը միայն ընէ : Ոմանք ալ որ
աւելի ազատամիտներն են՝ կը պահան
ջեն որ Անգլիոյ կառավարութիւնը Պաղ
ղնոյ եւ Սարաքինայի կառավարութեանց
հետ միանալով՝ ազատութեան զրօշակը
անկէ Խաղաղայէն մէջ :

Ալիքի վրէժի կոմսին լրագրին խօս
քին նայելով, Անգլիոյ կառավարութիւ
նը խաղաղութիւնն հաստատ պահելու
համար առաջարկէ որ Ալիքի վրէժի ու
Լորտ Բաուելի դաւառները միանալով
զատ իշխանութիւն մը ըլլան ու ինքնօրէն
կառավարին՝ տարեկան տուրք մը միայն
հատուցանելով : Ասորիոյ : Այս առա
ջարկութիւնը Ասորիա 1848 ին ընդու
ներ եւ ի դորձ դնելու յանձնառու եղեր
էր . բայց հիմա պիտի ընդունէ, ահա
ւաստի խնդիր :

Այսինքն Լորտ Բաուելի լրագրին մէջ հրա
տարարված նամակի մը խօսքն նայելով,
Պաղղնոյ կառավարութիւնը հրաման ը
րեր է նոր գործերը Ալիքի վրէժի եւ
հոն գտնուող հին պատերազմախորժ զոր
քերը Պաղղնոյ անցունելու : Ալիքի զատ
ծովային զործոց պաշտօնական հրաման
իրկեր է Պրիւսիի նաւարներ որ տասն
երկու մեծ պատերազմական նաւ, տասն
եւ մէկ ֆրիգատն, մէկ շոգեշարժ քոր
վէթ, երեք փոխադրական նաւ եւ ծո
վային մարտիկ մը շուտով պատրաստուին :

Խաղաղայէն եկած լուրերուն նայելով
ժողովրդեան ամեն կարգերուն մէջ մտաց
զրգութիւնը կը շարունակէ, եւ Միլանի
մէջ բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կը
լան :

Սարաքինայի կառավարութեան հա
մար կըսին թէ մեծադուստր փոխառու
թիւն մը ընելու ետեւէ է, եւ միւս կող
մանէ զինուորական պատրաստութիւնն
ըր մեծ փութով յառաջ կը տանին :

Ասորիոյ թագաւորին համար անց
եալ շարժում լուր ելաւ թէ վախճաներ
է, բայց ետքն եկած տեղեկութիւններն
այս լուրը սուտ կը հանեն . ստոյգը սա է
որ թագաւորը ձիւներու մէջ ծանապար
հորդութիւն ընելով հիւանդացի է, բայց
օր է օր առողջանալու վրայ է :

Պաղղնական Միջերկրական լրագիրը եր
կու պաշտօնական յայտարարութիւն հը
րատարակեց, որոյ մէջ կայսեր հորեղ
բորոքի Ասորիոյն իշխանին առումնա
նալը կը ծանուցանէ Սարաքինայի թագա
ւորին Քրիստոս անուն աղջկանը հետ,
երկրորդն ալ սուտ կը հանէ այն լուրը
թէ այս ամուսնութեան առաջին պայ
մանը յարձակողական ու պաշտպանողա
կան դաշնադրութիւն մը կըրէ Պաղղնոյ

ու Սարաքինայի տէրութեանց մէջ :

Լորտ Բաուելի հեռագրով լուր կու
տան թէ ամսոյ 22 ին (փետր. 3 ըստ
լատ.) Անգլիոյ թագուհին խորհրդարա
նը բացեր է :

Այսինքն հեռագրական լուրը նաեւ
թագուհին այս առթիւ խօսած ասե
նաբանութեան հետեւեալ կարեւոր մա
սերը կը հաղորդէ :

“ Ամեն օտար տէրութեանց կողմա
նէ բարեկամական զգացմանց հաւաստիք
ներ կընդունին : Այս զգացմունքներն
աւելի տաքցնել ու ցորացնել, դաշ
նադրութեանց ուխտերն անլուծանելի
պահել, ընդհանուր խաղաղութեան չաւ
րովելուն համար ձեռք բերելու ջանքն ը
նել, ոչ առանց են իմ անդադար հոգա
ծութեանս նիւթերը :

“ 1856 ին դաշնադրութեան մաս
նակից կողմ տէրութեանց հետ պայմա
նադրութիւն մը հաստատեցինք Մոլ
տափայի ու Ալաքիայի իշխանութեանց
կալութեան վերաբերեալ : Յիշեալ
դաւառները կըբաղեն հիմա իրենց նոր
կառավարութեան ձեռք հաստատելով
այնպիսի պայմանադրութեան մտայն հա
մեմատ :

“ Ռուսիոյ կայսեր հետ առեւտրա
կան դաշնադրութիւն մը հաստատեցի որ
ձեռ պիտի ներկայացվի : Այս դաշնադ
րութիւնը դաշնացից նշան մըն է լի
վին հաստատվելուն այն բարեկամական
յարարութեանց՝ որոնք վերջին ցուա
լին ընդհատուածն առաջ երկար ժամանակ
շարունակեցին՝ երկու տէրութեանց ալ
փոխադարձաբար օգտակար ըլլալով :

“ Իմ դաշնակից զաղիացեաց կայ
սեր հետ միաբանութեամբ Չինաստանի
նիստամք ձեռք առած միջոցներովս դաշ
նադրութիւն մը ձեռք բերվեցաւ, որով
աւելի երկար արեւմտահայկական մա
ռաջքն աւելիվեցաւ :

“ Աստիական պատերազմներու մէջ
ընդհանրապէս շոգեշարժ նաւեր գործա
ծելու օգտութիւնը մեզ կը հարկադրէ
ծախքերն առժամանակեայ կերպով
աւելցնելու, որպէս զի կարենանք Անգ
լիոյ նաւատորմիդ բոլորովին շոգեշարժ
չենելու . բայց համոզված եմ որ դուք
մեծ փութով կը վճռէք այն ամեն գու
մարները որ երկրի ծովային զօրութիւնն
հաստատ պահելու պէս ամենակարեւոր
նպատակի մը օգտակար կը դառնի :

Անգլիական Քայսեր Էլիզաբէթ լրագի
րը՝ պաշտօնական աղբիւրներէ քաղելով՝
Անգլիոյ տէրութեան այս օրերս պատ
րաստած ծովային զօրութեան վրայ հե
տեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատա
րակէ :

“ Երկուստ սրահը կրնան քաջակերպ
իմանալ որ այս միջոցիս պատրաստը
ված նաւերն են՝ 27 եռաշարժ ու կրկնա
շարժ 2511 թնդանոթով, 29 ֆրգա
թոն 1341 թնդանոթով, 98 սլուա
940 թնդանոթով : Համադուստր 154
նաւ եւ 4792 թնդանոթ :

Իսկ նաւարաններուն մէջ շինված
ներն են՝ բաց ի սլուաններէն, թնդանո
թակիր մակոյկներէն ու ծովային մարտիկ
ներէն՝ 57 հատ մեծ նաւ 4706 թնդա
նոթով, եւ 82 ֆրգաթոն 51 էն 21
թնդանոթ ունեցող :

“ Այս ահագին նաւատորմիդին հա
մար՝ այս միջոցիս ծառայութեան մէջ ե
ղած ծովային զօրքերէն զատ ունինք 2000
հին ծովային զինուոր . 10000 եղերա
պահ ծովային զինուոր . 10000 կամաւոր
եղերապահ : Աւաւարաններուն մէջ 2000 :
Առեւտրական նաւերու նաւատար 270,0
00 բաց ի նաւապետներն : Եւ թէ որ
զաղիացեաց ըրածին պէս՝ մենք ալ մեր
առեւտրական նաւատարներ տէրութեան
ծառայելու կանչենք, 400000 նաւա
տի կը գտնենք, որոնք Անգլիոյ երկր
ները շրջապատող ծովերուն վրայ կապ
րին :

Արեւելեան Հնդկաստանի եւ Չի
նաստանի ծովերուն մէջ եղած անդադ
րական նաւախույրներուն հրամանատար
Միլայէլ Սէյմուր ծովայեան անձնական
տկարութեան պատճառաւ պաշտօնէն հը
րաժարելով, Քէյս Զօր ծովայեան
ընտրվեցաւ անոր տեղ :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հարթ դիշեր Պուրէշէն հե
ռագրով լուր եկաւ մայրաքաղաքս թէ
նոյն օրը Ալաքիայի ազգային ժողովը
Օսթոտարի ընտրութիւն ընելով, Մոլ
տափայի Օսթոտար ընտրված Ալեք
սանտրո Բուճա պէյին վրայ հաստատե
ր է իր ընտրութիւնը, որով Ե. Բուճա
միտգամայն Մոլտափայի ու Ալաքիոյ
Օսթոտար եղած կըլլայ :

Մայրաքաղաքիս Դաւա լրագիրը
կըսէ թէ այս ընտրութիւնը օգոստոս 19
ին դաշնադրութեան հակառակ ըլլալով՝
Բ. Գրան կառավարութիւնն իր տըհա
ձութիւնը յայտնէր է դաշնակից տէրու
թեանց, եւ նոր դեպքանաժողով մը ա
ռաջարկեր է :

Պուրէշէն երեքշաբթի օրը եկած ու
րիշ հեռագրական լուր մը կը ծանուցանէ
թէ վերոյիշեալ Ալեքսանտրո Բուճա պէ
յը Ալաքիայի կառավարութեան պաշ
տօնեայները փոխելով՝ նոր պաշտօնեայ
ներ կարգեր է :

Խնդրելով ար բարեհաճի՞ր այս նամակիս ձեր
պատուական եւ օգտակար լրագրոյն էջերուն մէջ
դնելի մը շնորհէ՛լ, մնամ եւ այլն .
27 դեկտ. 1858 Գ. Կ. Փ.
Օ. Տիւնիս

Օրթադիւ շ Տէրէին մէջ Փափազ
օղլու Պ. Եւեոսին տանը տակը վարւ
սաղկերայի (բէրիւքէր) խանութը արու
եւ էգ խոյլ (սրբաճա) կը դարմանփեւ

վաճառատուն մը բացած են, որուն վերստեղծութիւնը յաճնելով է Մատմաղէ Մարի Վրժառնին, որ անցեալ մաս. Քաթարեի Լիւն ձեզ ըսելով վաճառատան մէջ եղած ժամանակէն ծնողքէ եղած է իր մօտաներուն զեղեցութեամբն ու ինքտուէ համբը :

[illegible][illegible]

30	31
23	33

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻԻԹԻՃԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ. ՉԻՆԵԼԻ ԽԱՆ